

LATVIJAS REPUBLIKAS 12.SAEIMAS

Parlamentārās izmeklēšanas komisijas par valsts nozagšanas pazīmēm un pirmstiesas izmeklēšanas kvalitāti kriminālprocesā Nr.16870000911 sēdes

PROTOKOLS Nr.14

2017.gada 27.novembrī

Rīgā, Jēkaba ielā 6/8, 207.telpā, Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijas sēžu zālē

Sēde sākas plkst. 11.00, beidzas 12.32

Sēdi vada komisijas priekšsēdētāja **Inguna Sudraba**

Protokolē tehniskais sekretārs **Pauls Zeņķis**

Piedalās:

Komisijas sekretārs **Mārtiņš Šics**;

Komisijas locekļi:

Ritvars Jansons;

Andrejs Judins;

Ainārs Mežulis;

Igors Pimenovs.

SIA "Lattelecom" valdes priekšsēdētājs **Juris Gulbis**

Žurnālists **Guntis Bojārs**

Jānis Straume

DARBA KĀRTĪBA:

- 1. Pirmstiesas kriminālprocesā Nr.16870000911 iesaistīto personu uzklauššana.**
- 2. Iespējamā mediju ietekmēšana.**

I.Sudraba atklāj sēdi: "Labrīt visiem klātesošajiem! Labrīt komisijas locekļiem! Mēs varam sākt šodien parlamentārās izmeklēšanas komisijas sēdi. Uzreiz informēju, ka prokurors Māris Leja nepiedalās, jo viņam ir jābūt tiesas sēdē. Un arī informēju par to, ka es šorīt saņēmu Rīgas apgabaltiesas vēstuli, kurā ir sniegta atbilde uz lūgumu rast iespēju Aivaram Lembergam 2017.gada 27.novembrī piedalīties parlamentārās izmeklēšanas komisijas sēdē. Krimināllietu tiesas kolēģijas tiesnesis Boriss Geimans dara zināmu, ka tiesas kolēģijai nav iespējams atbrīvot Aivaru Lembergu šā gada 27.novembrī no tiesas sēdes, kura notiks saskaņā ar procesa dalībniekiem iepriekš saskaņoto grafiku. Tāpēc arī šodien līdz ar to mēs nevarēsim uzklaut un iztaujāt Aivaru Lembergu. Es piedāvāju, ka mēs sēdes beigās vienojamies par iespējamu sēdes datumu, kad to būtu iespējams izdarīt. Uzreiz teikšu, ka es uzskatu, ka lūgums tiesai

bija aizsūtīts ļoti savlaicīgi – vismaz trīs nedēļas iepriekš pirms šīs tiesas sēdes. Es piedāvāju, ka mēs sākam darba kārtību ar pirmo jautājumu – pirmstiesas kriminālprocesā iesaistīto personu uzklauššanu. Un kā pirmo uzklaušām Juri Gulbi. Pēc tam Guntis Bojārs man lūdza iespēju būt nākamajam, kurš tiek uzklaušīts, jo viņam ir jābūt arī televīzijas ierakstā. Ja nav iebildumu, pēc tam uzklaušām Jāni Straumi. Dodu vārdu Jurim Gulbim. Jūs lūdzāt 10 minūtes. Lūdzu, jums vārds.”

J.Gulbis: “Jā, paldies par iespēju izteikties saistībā ar uzaicinājumu uz parlamentārās izmeklēšanas komisiju. Man ir saprotams, kādā jautājumā es tiku uzaicināts. No publiski pieejamās informācijas es saprotu, ka Parlamentārās izmeklēšanas komisija par valsts nozagšanas pazīmēm un pirmstiesas izmeklēšanas kvalitāti kriminālprocesā Nr.16870000911 ir izveidota, lai izvērtētu minētajā kriminālprocesā esošo informāciju dažādos aspektos. Tā kā man nav sīkākas informācijas par minēto kriminālprocesu, neesmu tā dalībnieks, tā ietvaros neviena tiesībsargājošā institūcija man nekad nav prasījusi vai sniegusi nekādu informāciju, neesmu aicināts nedz sniegt informāciju, nedz liecības, ne citādi piedalīties. Komisijai sniegt paskaidrojumus vai atbildes uz jautājumiem varu sniegt, vienīgi balstoties uz manā rīcībā esošo un publiski pieejamo informāciju un lielā mērā pieļāvuma formā. Jau iepriekš atvainojos, ka, ņemot vērā šīs komisijas sēdes atklātumu un publisko raksturu, neesmu tiesīgs sniegt komercnoslēpumu saturošas ziņas vai valsts noslēpumu saturošas ziņas, jo šādu iespēju man liedz likums. Zinu, ka mans vārds ir pieminēts žurnāla “Ir” publikācijās 2017.gada 15.jūnijā un 2017.gada 29.jūnijā. Publikācijās atreferētas it kā notikušās sarunas viesnīcā “Rīdzene” starp mani un Aināru Šleseru 2009.gada decembrī un 2010.gada novembrī. Ar visām publiskajā telpā izskanējušām sarunām starp Aināru Šleseru un citām personām detalizēti un pilnībā neesmu iepazinies, jo tās tieši nekādi neskar manis vadīto uzņēmumu. Man nav zināms un nevaru apstiprināt, vai žurnālā publicēts precīzs, pilnīgs un faktiski notikušu sarunu atšifrējums. Tāpat nevaru spriest, vai Aināra Šlesera sarunas ir tikušas noklausītas, ierakstītas, kas to veicis un uz kāda tiesiska pamata. Kā jau minēju, man nav nekādas saistības ar parlamentārās izmeklēšanas komisijas nosaukumā minēto kriminālprocesu un līdz ar to nav nekādas precīzas informācijas par lietas materiāliem vai šī kriminālprocesa aspektiem. Neuzskatu par iespējamu komentēt un interpretēt publiski izskanējušu, bet tiesībsargājošo iestāžu oficiāli neapstiprinātu informāciju par pašu kriminālprocesu, kurā turklāt neesmu piedalījies nekādā statusā. Attiecībā uz tikšanos ar Aināru Šleseru viesnīcā “Rīdzene” varu paskaidrot, ka šādas tikšanās ir bijušas vairākas. Precīzu tikšanās laiku un norisi es, protams, nevaru apstiprināt, jo no šīm tikšanās reizēm ir pagājuši vairāk nekā astoņi gadi. Kā zināms, Ainārs Šlesers no 2004.gada 9.marta līdz 2006.gada 17.martam un no 2006.gada 7.novembra līdz 2009.gada 12.martam ieņēma Latvijas Republikas satiksmes ministra amatu. Zināms arī, ka Ainārs Šlesers kā satiksmes ministrs kopš 2005.gada ir bijis vairāku Ministru kabineta sastāvu apstiprināts darba grupas dalībnieks, kas nodarbojas ar valstij piederošām kapitāldaļām, *Lattelecom* un “LMT” kopā ar vairākiem tā laika ekonomikas, finanšu, vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriem dažādos laika posmos, tostarp kopā ar pašlaik Eiroparlamenta deputātu, tolaik ekonomikas ministru Krišjāni Kariņu, pašreizējo VARAM ministru Gerhardu un citiem. Kā zināms, Satiksmes ministrijas kompetencē ietilpst sakaru un telekomunikāciju nozares politikas noteikšana un pārraudzība. Kā zināms, sakari un telekomunikācijas bija un joprojām ir viens no *Lattelecom* komercdarbības galvenajiem virzieniem. Savukārt no 2009.gada 1.jūnija līdz 2010.gada 9.novembrim Šlesers ieņēma Rīgas domes deputāta un priekšsēdētāja

vietnieka amatu, kā arī bija viens no vadošajiem politiķiem Latvijas Pirmās partijas un partijas “Latvijas ceļš” apvienībā. Gan Rīgas domes deputāta un priekšsēdētāja vietnieka kapacitātēs, gan politiskās partijas vadošās personas kapacitātē Ainārs Šlesers acīmredzot bija iesaistīts tādu lēmumu pieņemšanā, kas skāra elektronisko sakaru nozari. Ar Aināru Šleseru es tikos kā uzņēmuma *Lattelecom* valdes priekšsēdētājs. Pati par sevi prakse uzņēmuma vadītājiem tikties ar valsts amatpersonām, deputātiem, politisko spēku līderiem nav neparasta. Uzskatu, ka tieši nepastarpināta viedokļu apmaiņa ar amatpersonām ļauj veicināt gan valsts pārvaldes izpratni par nozares aktualitātēm, problēmām un attīstības iespējām, gan uzņēmuma izpratni par valsts pārvaldes darbības principiem, nozares politikas prioritātēm un aktualitātēm. Apliecinu, ka *Lattelecom* pārvaldībā un komercdarbībā visos lēmumos un rīcībā vienmēr esmu vadījies no uzņēmuma un tā īpašnieku, tostarp Latvijas valsts, kurai pieder 51 procents *Lattelecom* kapitāldaļu, interesēm, precīzi ievērojot normatīvo aktu prasības. Tā kā saskaņā ar likumu esmu arī valsts amatpersona, vienmēr pastiprināti pievēršu uzmanību, lai izvairītos un nepieļautu nekādas interešu konflikta situācijas. To, ka šāda pieeja attaisnojas, skaidri pierāda *Lattelecom* pēdējo 10 gadu, kopš vadu šo uzņēmumu, darbības rezultāti. Neskatoties uz to, ka pirmajos gados, kad uzsāku vadīt uzņēmumu, bija jādabojas smagas valsts un starptautiskās finanšu krīzes apstākļos, esam spējuši nodrošināt uzņēmuma attīstību, izcilu pārvaldību, izcilus finanšu rezultātus, piensumu valsts budžetam nodokļu un dividendžu veidā, piensumu tautsaimniecībai un eksportam, kā arī palīdzējuši Latvijai kļūt par vienu no pasaules un Eiropas interneta līderēm. Saskaņā ar tajā laikā veiktu Baltijas Korporatīvās pārvaldības institūta pētījumu *Lattelecom* tika atzīts par vienu no trim vislabāk pārvaldītiem Baltijas valstu uzņēmumiem ar valsts kapitāla daļu. Bez izņēmumiem katru gadu esam nodrošinājuši stabilus peļņas un izaugsmes rādītājus, dividendēs valstij un privātpašniekiem izmaksājot 100 procentus no peļņas. Katru gadu nodokļos un dividendēs *Lattelecom* ir samaksājis 50–60 miljonus eiro. Ar Aināru Šleseru es tikos gan kā ar politiskā spēka līderi, gan kā ar Rīgas domes priekšsēdētāja vietnieku, gan kā ar bijušo augsta ranga valsts amatpersonu. Tikšanās noritēja pēc viņa uzaicinājuma un viņa izvēlētajā tikšanās vietā, kas man nekādu pārsteigumu neradīja, jo Ainārs Šlesers nebūt nebija vienīgā amatpersona, politiskā spēka līderis, kas ar mani kā *Lattelecom* valdes priekšsēdētāju gribēja apspriest dažādus, viņaprāt, aktuālus notikumus, aktivitātes, kurām tā vai citādi bija būtisks sakars ar manis vadītā uzņēmuma nozares aktualitātēm un komercdarbības interesēm. Turklāt katra no šādām personām pati plāno sev ērtu tikšanās grafiku un attiecīgi tikšanās vietas. Ņemot vērā ilgo laika periodu, kurš ir pagājis no šīm tikšanās reizēm, neatceros konkrētas tikšanās tēmas. Varu par tām izteikties pieļāvuma formā. Šajā laika periodā, kurš ir pagājis no tikšanās reizēm, man nav bijusi ne vajadzība, ne nepieciešamība atjaunot atmiņā pārrunāto, tāpat man nav arī bijusi iespēja atjaunot atmiņā notikušo, jo neesmu ticis aicināts krimināllietas ietvaros liecināt, kur cita starpā izmeklē notikušās sarunas un to saturu.”

I.Sudraba: “Pirms sākam uzdot jautājumus, nocitēšu Parlamentārās izmeklēšanas komisiju likuma 7.panta pirmo daļu, ka “Parlamentārās izmeklēšanas komisijai ir tiesības uzaicināt uz savām sēdēm jebkuru personu, uzklaut tās paskaidrojumus”, un arī trešo daļu, ka “Personai ir tiesības atteikties sniegt paskaidrojumus par sevi un saviem ģimenes locekļiem”. Un tagad, lūdzu, kolēģi, es dodu iespēju izteikties, uzdot jautājumus. Mārtiņ Šic, lūdzu, jums vārds!”

M.Šics jautā: “Labdien! Gulbja kungs, frāze, kura noteikti ir visvairāk satraukusi Latvijas cilvēkus, ir šāda. Žurnāla “Ir” publikācijā 15.jūnijā 22.lapaspusē ir teikts: “Nu, atdodam viņiem *TeliaSonera*, to “LMT”, taisām *dīlu*, kā mēs savācam *Lattelecom*, izdomājam, kā mēs varam sakārtot to visu.” Vai šeit bija runa, pirmais, un jums ir jāatbild taisnība, par kaut kādu personīgu vai ir runa par citiem iemesliem saistībā arī ar pašreiz notiekošiem procesiem, par privatizāciju un kapitāldaļām, kuras mēs esam apsprieduši arī jūsu klātbūtnē, tai skaitā konfidenciāli, slēgtās valdības un arī Saeimas komisijas sēdēs?”

J.Gulbis skaidro: “Jā, runājot par *Lattelecom* un “LMT” kapitāldaļām, tātad ir jāatgādina, ka Ministru kabinets jau pirms vairāk nekā 20 gadiem – 1996.gada 27.decembrī – ar rīkojumu Nr.540 ir nodevis privatizācijā “LMT” valsts kapitāldaļas. Un *Lattelecom* valsts kapitāldaļas ir nodotas privatizācijā ar 1998.gada 14.oktobra rīkojumu Nr.497. Tātad pirms tām sarunām ar Šleseru jau 10 gadi pagājuši, kopš ir noticis privatizācijas process. Tātad tas ir pirmais, ko es gribu teikt. Otrais. Kā jūs zināt, Šlesers bija piedalījies neskaitāmās darba grupās, kas par šo jautājumu diskutēja ilgstošā laika periodā. Tālāk – jautājums par to, kā tiek pieņemti lēmumi par valsts kapitāldaļu pārvaldību uzņēmumā. Cik es varu spriest no publiskās informācijas, *Lattelecom* un “LMT” kapitāldaļu pārvaldes jautājumus risina valdības koalīciju veidojošās partijas un Koalīcijas padome. Tātad, lai gan faktiski kapitāldaļu turētājs ir Privatizācijas aģentūra (Privatizācijas aģentūru vada Ekonomikas ministrija), kā mēs redzam, pirms pāris nedēļām tieši politisko partiju valdes un koalīcija pirms Ministru kabineta sēdes faktiski izlēma arī jautājumu par *Lattelecom* un “LMT” iespējamo apvienošanu. Un šo partiju pieņemtā lēmuma rezultātā Ministru kabinets šos priekšlikumus noraidīja, lai gan priekšlikumu kā tādu sagatavoja Privatizācijas aģentūra un Ekonomikas ministrija, un tas priekšlikums bija mazliet savādāks. No tā es secinu, ka politiskā ietekme atbilst... attiecībā uz šīm kapitāldaļu pārvaldībām bija pilnīgi normāla parādība 2009., 2010.gadā. Tā ir pilnīgi normāla parādība pašlaik, kad tieši politiskās partijas un amatpersonas pieņem būtiskus lēmumus par kapitāldaļu pārvaldību. Cik es varu spriest no publiski pieejamās informācijas, šāda kārtība visiem ir labi zināma, tā nerada nekādus jautājumus, iebildumus Saeimas deputātiem, medijiem un tiesībsargājošajām institūcijām. Tālāk, atgriežoties pie šī konkrētā jautājuma, ko piedāvā Šlesers. Tas piedāvājums nav jauns, pirmoreiz tas tapa apmēram 2004.gadā, kad Krišjānis Kariņš bija ekonomikas ministrs. Un 2008.gadā pirms šīm mūsu sarunām Šlesers jau intervijā portālam *TVNET* un arī “Dienai” ir publiski paudis šo priekšlikumu. Līdz ar to tas nekādā veidā nav jauns. Arī šodien, kā es redzu, šis pāris nedēļu vecais lēmums pēc būtības arī apstiprina Šlesera plānu, jo arī tajā 2008.gadā Šlesers teica, ka nedrīkst vienās rokas nodot *Lattelecom* un “LMT”. Tātad pēc būtības tas ir tas, kas mums notiek arī pašlaik. Un šo te divu uzņēmumu scenāriju atbalsta arī daudzi aktīvi politiķi – gan Roberts Zīle, gan Saeimas deputāts Andrejs Judins, gan arī Jaunajai konservatīvajai partijai nesen pievienojies uzņēmējs Andris K. Bērziņš. Tātad ir zināms šis atbalstītāju loks divu uzņēmumu risinājumam, kuru arī atbalstījis Ainārs Šlesers. Savukārt, ja runa ir par mani un *Lattelecom* valdi, tad 2013.gadā *Lattelecom* valde izveidoja projektu par *Lattelecom* un “LMT” apvienošanu, nemainot *Lattelecom* īpašuma struktūru, kur valstij būtu arī kontrolējošais īpašums. Taču diemžēl šis piedāvājums, kas ir pilnīgā pretrunā tam, ko piedāvāja Šlesers, pašlaik nav guvis valdības atbalstu.”

A.Judins: “Es arī gribu pabrīdināt par to, ka kriminālatbildība ir paredzēta par nepatiesas informācijas sniegšanu un par atteikšanos sniegt liecības, jo to arī svarīgi jums zināt, apzināties. Man ir vairāki jautājumi. Tātad pirmais jautājums. Jūs teicāt, ka pazīstat Šleseru. Vai jūs pazīstat arī Hariju Krongornu? Vai jūs pazīstat arī Šķēles kungu?”

J.Gulbis apstiprina, ka pazīst Hariju Krongonu un Andri Šķēli.

A.Judins vaicā: “Vai jūs apmeklējāt Šķēles kunga biroju Dzirnavu ielā?”

J.Gulbis atbild: “Nē, neapmeklēju.”

A.Judins vaicā: “Cik bieži, visi mani jautājumi attiecas pirmām kārtām uz 2008.–2010.gadu – tieši kad tāds process bija. Vai jūs bieži toreiz komunicējāt ar Krongorna kungu? Vai jūs atceraties?”

J.Gulbis atbild: “Jautājums: ko jūs saucat par “bieži”? Es komunicēju ar Krongorna kungu.”

A.Judins vaicā: “Žurnālā bija publicētas sarunas, tajā skaitā jūs bijāt minēts. Vai jūs atceraties šīs sarunas, vai, teiksim tā, par to autentiskumu jums ir ko teikt?”

J.Gulbis atbild: “Es nolasīju savu paziņojumu sākumā, man nav ko piebilst pie tā.”

A.Judins: “Ir arī viena publikācija tieši tajā žurnālā, un tur norādīts, ka Šlesera kungs grib sastādīt plānu efektīvākam menedžmentam un kontrolei Rīgas domē. Un kāds jums ar to sakars – ar Rīgas domi? Jo es sapratu no tās publikācijas, ka jūs plānojat sniegt tieši tādu palīdzību Šlesera kungam un tieši efektīvāk risināt jautājumus Rīgas domē. Kāds sakars?”

J.Gulbis skaidro: “Tātad, kā jau minēju, Šlesera kungs aicināja mani, lai paustu savu viedokli par dažādiem jautājumiem. Un es varu pieļaut, ka viena no sarunām varētu būt bijusi par Rīgas domes saistošo noteikumu izpildi attiecībā uz nelikumīgi izbūvētiem gaisvadu elektronisko sakaru kabeļiem. Kopš 2006.gada, kad partijas “Jaunais laiks” pārstāvis Aivars Aksenoks bija Rīgas domes vadītājs, bija spēkā saistošie noteikumi “Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi”. Un šie noteikumi paredzēja aizliegt jebkādu inženierkomunikāciju gaisvadu un kabeļu vilkšanu pāri ielām un starp ēkām, izņemot pilsētas elektrotransporta vajadzībām, un ka šādi kabeļi demontējami līdz 2010.gada 1.janvārim. Šie Rīgas domes saistošie noteikumi no pieņemšanas dienas netika pildīti, un jāatzīmē, ka šie noteikumi netiek pildīti joprojām. Šie noteikumi tieši ir saistīti ar mūsu, *Lattelecom*, darbības sfēru. Tātad 2010.gadā *Lattelecom* atbilstoši šiem saistošajiem noteikumiem veica nelikumīgi izbūvētu kabeļu demontāžu no mūsu biroja ēkas jumta Pērses ielā.”

A.Judins precizē: “Ne par kabeļiem. Bet tur situācija bija tāda, ka, un jebkurš, kurš lasa, var saprast situāciju pietiekami skaidri. Proti, ir Rīgas dome. Daži cilvēki komunicē ar Ušakovu, daži – ar Ameriku, daži – ar Šleseru. Un informācijas apmaiņa nenotiek tādā veidā, kā vajadzētu būt, un principā kāds var teikt, atsaukties, ka ar Nilu

ir izrunāts un citiem nav skaidrs. Tad kā organizēt informācijas nodošanu? Tas nebija jautājums par kaut kādām tehniskām lietām, un tieši tādēļ es jums jautāju. Jūs kā *Lattelecom* vadītājs – kāds jums ir sakars ar to, kā efektīvi novadīt informāciju Rīgas domē? Tur nekāda sakara es neredzu.”

J.Gulbis skaidro: “Nekāda sakara man ar to nav. Šis jautājums ir tas, kurš mani ir acīmredzot tajā laikā interesējis, es jums par to arī stāstu. Ar to, kā Rīgas dome savā starpā komunicē, man nav absolūti nekāda sakara. Tātad mani interesēja konkrēti nelikumīgi izbūvētu kabeļu novākšana, kas joprojām nav izdarīts, un tajā lietā nekas netiek darīts. Tā ka tas ir interpretācijas jautājums: kas jums liekas vai kas jums šķiet.”

A.Judins pārvaicā: “Vai es pareizi sapratu, ka jūs noliedzat, ka bija jūsu apņēmība palīdzēt organizēt efektīvāku menedžmentu starp personām, kas strādā Rīgas domē?”

J.Gulbis skaidro: “Es uzklausīju Šlesera viedokli un neko neesmu darījis šajā sakarībā, kā arī ar daudzām citām lietām – gan ar viņa šo plānu un vēl visu ko. Es tagad nevaru pateikt, kāds lūgums tur izskanēja vai vēl kaut kas, jo tas bija pirms astoņiem gadiem. Neko tamlīdzīgu es neesmu darījis. Nekādu plānu nav, un es neesmu pat mēģinājis neko tamlīdzīgu darīt.”

A.Judins vaicā: “Vai *Lattelecom* slēdz reklāmas līgumus ar “Dienu”, lai finansiāli to atbalstītu?”

J.Gulbis atbild: “Lielākā daļa no reklāmas budžeta tiek izvietota caur mediju aģentūrām. Lielākās pozīcijas ir radio un televīzija. Preses apjoms jau tajā laikā bija nenozīmīgs. Tātad gan veco akcionāru sastāvā, gan jauno akcionāru, kā jūs viņus saucat, ir slēgti līgumi par atbalstu sabiedriskajiem projektiem “Pieslēdzies, Latvija” un “Iespējamā misija”. Viens ir senioru apmācības projekts, otrs ir projekts sadarbībā ar *Swedbank* par atbalstu skolotājiem skolās. Summas 2009., 2010.gadā bija nebūtiskas, faktiski mazāk nekā pieci tūkstoši.”

A.Judins vaicā: “Vai jūs saņēmt no politiķiem līgumus tieši finansēt avīzes, slēgt tādus līgumus? Ne tieši, varbūt pastarpināti? Nu kā nevis kā politiķis, bet kāds cits jums nodod informāciju, ar kuru cilvēku jūs komunicējat, ka, vot, jāslēdz līgums ar tādu un tādu avīzi.”

J.Gulbis atbild: “Nē, es šādus līgumus neesmu saņēmis. Ko jūs saucat par “pastarpināti”? Ja arī viņi ir nodevuši, es neesmu šādus līgumus slēdzis. Tātad līgumi ir par konkrētiem projektiem gan ar vecajiem akcionāriem, gan ar jaunajiem. Līdz ar to šīs summas ir nebūtiskas. Es neredzu, kā es varu citādi atbildēt uz jūsu jautājumu.”

A.Judins vaicā: “Ko varētu nozīmēt, jūsuprāt, frāze: “Tad Gulbis piekrīt. Neesot problēma noslēgt līgumu, jo “Diena” vairs nekādas maucības neraksta.””

J.Gulbis skaidro: “2010. un 2011.gadā mēs tiesājāmies ar laikrakstu “Diena” par nepatiesas informācijas izplatīšanu. Tātad tas arī to nozīmē. Tāpat kā ar daudziem citiem medijiem mēs vedām tiesvedību.”

A.Judins vaicā: “Kas jums ir zināms par atsevišķu personu plāniem pirms astoņiem gadiem pārņemt savā kontrolē *Lattelecom*?”

J.Gulbis skaidro: “Es jums jau pastāstīju, kas man ir zināms. Man zināms tas, ka atsevišķi politiķi atbalsta šo te, līdzīgi kā Šlesers, divu uzņēmumu plānu, kas ir aktuāls arī šodien. Es atbalstu citādu plānu, kas paredz viena uzņēmuma – nozares līdera un Baltijas līdera – izveidi valsts kontrolē. Man vairāk nav ko piebilst pie tā, ko es jau teicu.”

A.Judins precizē: “Es precizēšu jautājumu: vai jūs piedalījāties sarunās 2008., 2009., 2010.gadā, kur tika apspriesti plāni par *Lattelecom* sagrābšanu? Par to, ka *Lattelecom* būs jānodod kaut kādai citai firmai un būtībā tad kaut kas līdzīgs, teiksim tā, digitālajai televīzijai.”

J.Gulbis: “Es nesaprotu, ko jūs uzskatāt par *Lattelecom* sagrābšanu. Un kas ir ar digitālo televīziju? Precizējiet jautājumu! Jūs runājat tādos politiskos lozungos, nevis konkrēti.”

A.Judins precizē: “Sarunas par to, lai *Lattelecom* aktīvi būtu nodoti citam uzņēmumam. Nu, teiksim tā, pārdot, privatizēt un tad pēc tam tieši pārņemt kontroli.”

J.Gulbis skaidro, ka šādas sarunas ir notikušas neskaitāmās ministru darba grupās.

A.Judins: “Es runāju par jūsu privātām sarunām. Ar Šleseru, ar citiem politiķiem – par to, ka jums būs jāatbalsta tā shēma, kas ir izstrādāta.”

J.Gulbis skaidro: “Es neatceros šādas sarunas. Es nedomāju, ka esmu tādās privātās sarunās piedalījies. Un, kā jūs redzat, tas, ko es piedāvāju, ir pilnīgi pretējs. Jūs pats atbalstāt šo divu uzņēmumu scenāriju. Jūs ierakstījāt savā sociālajā kontā tīverī – to, ka jūs to atbalstāt un priecājaties par to. Jūs atbalstāt divu uzņēmumu scenāriju, kuru atbalstīja Šlesers. Es atbalstu viena uzņēmuma scenāriju.”

A.Judins apgalvo, ka neatbalsta un vēlreiz pārjautā vai **J.Gulbis** šādās sarunās piedalījās, uz ko saņem noraidošu atbildi.

A.Judins vaicā: “Sakiet, lūdzu, vai Aleksandra Rutmaņa nāve kaut kādā veidā varēja ietekmēt procesus, kas saistīti ar plāniem pārņemt *Lattelecom*?”

J.Gulbis norāda: “Es atvainojos! Es nezinu, kas tas ir par cilvēku.”

R.Jansons vaicā: “Sakiet, lūdzu, Gulbja kungs, vai sarunās ar Aināru Šleseru “Rīdzenes” viesnīcā jūs runājat arī par Rīgas tirdzniecības ostas pārvaldību vai darbību?”

J.Gulbis: “Manuprāt, nē. Es vismaz neatceros neko tādu. Ar Rīgas tirdzniecības ostu man nav pilnīgi nekāda sakara.”

R.Jansons vaicā: “Arī saistībā ar Rīgas domes darbību ne?”

J.Gulbis: “Nē.”

I.Sudraba pateicas **J.Gulbim** un pāriet pie darba kārtības otrā jautājuma “Iespējamā mediju ietekmēšana” un dod vārdu **G.Bojāram**.

G.Bojārs aicina deputātiem uzreiz sākt ar jautājumu uzdošanu viņam.

A.Judins vaicā: “Jā, nu skaidrs, ka mūsu jautājumi saistīti ar notikumiem 2008.–2010.gadā saistībā ar krimināllietu. Jūs tur bijāt iekšā, jūs redzējāt. Mani interesē, kāda loma bija Šlesera kungam, Šķēles kungam, Lemberga kungam brīdī, kad jūs strādājāt, nu, faktiski, kad jau jaunie īpašnieki, Roulendu ģimene, piemēram, parādījās. Ko jūs novērojāt? Ko jūs redzējāt?”

G.Bojārs skaidro: “Es personīgi ne ar vienu no šiem kungiem, esot “Dienā” un esot tajā “Dienas” amatā, – es sākumā nebiju galvenais redaktors. Nu, kas attiecas uz to laiku, es neesmu ar viņiem ticis. Viņi nav bijuši, es neesmu redzējis viņus “Dienas” telpās. Un, protams, es kā žurnālists daudzās citās reizēs esmu zvanījis. Es atsaucu atmiņā vienu epizodi. Nu tad domājiet: ir vai nav ietekmēšana. 2010.gads, ja nemaldos, 5.jūlijs. Laikrakstā “Diena” es biju galvenā redaktora vietas izpildītājs, man šķiet. Mēs publicējām rakstu “Digitālgeita 2”. Tas bija tāds analīzes raksts par to, kas sanāca pēc “digitālgeitas”, kādi tur bijuši Valsts kontroles secinājumi, kas noticis ar kārbīnām, kā kārbīņas aizceļojušas uz *Lattelecom*, kā patiesībā *Lattelecom* dabūja virszemes apraides tiesības konkursā, nu, tādā šaubīgā. Patiesībā tas raksts vedināja uz to, ka, iespējams, Šlesers savienojumā ar tikko jūsu uzklautāto Gulbja kungu, iespējams, ir, es teiktu, kaut kādā ziņā arī tāda afēra, kā valsts uzņēmums tajā laikā dabūja pasūtījumu. Liela, nu, varbūt *Lattelecom* izdevīga, kaut kādā ziņā izdevīga arī valstij, jo valsts uzņēmums nenogāja pa burbuli, kad beidzās visas tās telefonijas un dabūja virszemes “digitālgeitu”. Raksts 2010.gada 5.jūlijā. Un pēc šī raksta sākās ļoti lielas pārmaiņas “Dienā”, jo, es teiktu, ka tas bija tajā laikā tāds, nu, kaut kādā ziņā viens no lielākajiem tādiem redakcijas darbiem, kurā izgaismojās jau kaut kādā ziņā šīs konkrētās personas – Šlesers, iespējams, Gulbis savienojumā ar Šķēli un tā tālāk. Un pēc šī raksta nepagāja ne nedēļa, pirmkārt, laikrakstu “Diena” ielika tiesā “LNT”, ja nemaldos, kur savukārt tajā laikā bija Eķa kungs, ielika tiesā *Lattelecom*, kur bija Gulbja kungs, – gan laikrakstu, gan arī mani personīgi kā vienu no raksta autoriem. Un nedēļu vēlāk redakcijā tika mainīta vadība, nomainīja tikai valdi. Par “Dienas” galveno redaktoru kļuva Sergejs Ancupovs. Un es tiku augstākā amatā virs viņa. Es biju “Dienas mediju” galvenais redaktors, kuram tā atbildība bija gan par “Dienu”, gan par reģionālajiem izdevumiem, gan par “Dienas Biznesu”. Ancupovs bija viena laikraksta – “Dienas” – galvenais redaktors. Un tā iekšējā sajūta. Man nav nekādu tādu tiešu pierādījumu tam visam, bet tā iekšējā sajūta bija pirms tam. Un tad mēs kaut kādā ziņā arī laikrakstā mazliet tā kā apzinājāmies, bija tāda sajūta, ka tajā brīdī nomainījās vara. Ja pirms tam mēs kaut kā iekšēji runājām par to, ka šobrīd Lembergs saimnieko ap šo laikrakstu, lielā mērā izdala uzdevumus vai skatās, lai, kā saka, pieskata laikrakstu, tad, es teiktu, ka mana sajūta bija tāda, ka tajā laikā varu pārņēma Šķēles kungs, jo tur bija vairākas, nu, es teiktu, kaut kādas fona informācijas par to, ka Ancupova kandidatūra ir Mārča Bendika kandidatūra. Nu, Mārcis Bendiks vairāk vai mazāk arī deviņdesmito gadu sākumā, beigās, vidū – Šķēles premjerēšanas laikā – bija tāds Šķēles cilvēks, ka tajā laikā nomainījās Šķēles vara. Un kāpēc es minu to rakstu? Tāpēc, man šķiet, tas bija kaut kāds tāds viens punkts, kurā, es nezinu, kas

kuram zvanīja un teica: “Nu... Tu, Aivar, tur netiec galā ar to “Dienas” bandu, tāpēc mēs pārņemam visu to saimniecību!” Un savukārt ar to notikumi nebeidzās, man liekas, tad kļuva par... Nu ja – par valdes priekšsēdētāju tajā laikā kļuva Salmiņa kungs. Nu, jā, jo bija Ancupovs, Salmiņš, tur bija Zaļūksnis kā savukārt galvenā redaktora vietnieks vēl piesaistīts, tur bija viena meitene, kas par interneta portālu “Diena.lv” atbildēja. Sākās, es teiktu, tāda šļura, jo īsti tā redakcija nepieņēma Ancupova kungu. Ancupova kungs bija šausmīgi arī drastiski noskaņots pret to, ka jūs te visi esat tādi bezmaz vai liberāļi, vajag izmēzt šito visu laukā, vajag citas vērtības būvēt, un automātiski ļoti noskaņoja pret sevi redakciju, un tur darbs negāja uz priekšu. Es atceros, ka bija moments, kad tieši mainījās vara un tur bija apdraudēta pat laikraksta iznākšana. Un es vienā brīdī pateicu visiem: “Davai, pie darba! Ancupov, ej mājās, jo citādāk mums rīt neiznāks laikraksts!” Bet tur tas darbs nevedās. Nu, faktiski es nebiju “Dienas” galvenais redaktors tajā brīdī, bet faktiski es vadīju “Dienu”, jo Ancupovs sēdēja savā kabinetā, pie redakcijas nenāca, baidījās nākt, tur bija tāda, nu, šausmīgi liela tā konflikta situācija. Un tad es arī biju tādā konflikta situācijā. Neko mēs nevarējām, no uzņēmuma viedokļa, no laikraksta attīstības viedokļa neko izplānot nevarēja, jo Salmiņš sēdēja savā kabinetā, baidījās, kas nu tagad būs. Ancupovs sēdēja pie sevis, un faktiski es turpināju vadīt redakciju. Un es vienā brīdī sapratu, ka neviens šajā gadījumā nevar pieņemt nekādus lēmumus. Es pēc papīriem paskatījos, ka man bija pilnvaras pieņemt un atlaist galvenos redaktorus tiem medijiem, pār kuriem es esmu galvenais redaktors, tostarp arī “Dienai”. Un es vienā brīdī izdomāju: nu nē, Ancupovs nav nekāds labais redaktors un redakcija viņu nepieņem. Tas bija mēnesi vēlāk, man liekas, 5.augustā, es agrā rītā trīs cilvēkus atlaidu. Pēc darba likumdošanas triju mēnešu laikā varu darīt, ko gribu ar šādiem cilvēkiem, viņi, manuprāt, neizturēja pārbaudes laiku. Un kas notika tālāk pēc šiem lēmumiem? Es atlaidu un tad skatījos, kas būs tālāk. Un tad es teiktu, nāca Šlesera laiki. Nu, Šlesera laiki, jo tad tādās manās sajūtās, jo sapratu, ka tajā laikā, tajā dienā, patiesībā, kad notika no rīta, tajā dienā bija kaut kādas sarunas, nezina, “Rīdzenē”, “nerīdzenē”. Cik es zinu, Inga Gorbunova kaut kādā ziņā tur piedalījās. Man neviens tajā dienā ne zvanīja, neko. Es sapratu, ka es sēžu uz čemodāniem, jo esmu izdarījis kaut ko tādu, ko neviens īpašnieks negribētu, lai izdara galvenais redaktors. Nu, es domāju, ka manas dienas ir skaitītas. Un tad uzradās Koziols. Ienāca iekšā, pateica, ka viņš ir. Un tad tas nākamais gājiens bija tāds, Ancupovu neviens atpakaļ nelika, un manā sajūtā, ka izdomāja, ka tagad pasniegs to sabiedrībai tā, ka Koziols ir nopircis 51 procentu no šīs avīzes, patiesībā no koncerna. Un tad ienāca Koziols kā jaunais valdes priekšsēdētājs iekšā, un lietas turpinājās. Un, nu jā. Manās sajūtās bija tāds Šlesera laiks. Man nav nekas slikts sakāms no tādas ietekmēšanas, jo Koziols atšķirībā no iepriekšējiem personāžiem, es teiktu, bija ļoti progresīvs cilvēks. Viņš tiešām gribēja attīstīt šo avīzi. Mēs domājām visādus interneta projektus. Nekādas tiešas ietekmes par to, ka vajadzētu atspoguļot tā vai tā, nebija. Bet bija reizes, kur, es teiktu, ka Koziols uzsauca mani pie sevis kabinetā un teica: “Nu, ko jūs tur rakstāt lejā? Man te Lembergs zvana, lamājas piecstāvīgajos un saka, ko jūs tur darāt?” Nu tad es centos viņam izskaidrot. Es nezina, kaut kādu konkrēto rakstu, kas tur ir bijis, un tā tālāk. Un tad viņš teica: “Nu, labi! Tad esiet mierīgi!” Nu, ne reizi man nav bijis tā, ka man kaut kāds raksts vai kaut kas, kaut kam es nestu un to rādītu. Es nezina, ne es Salmiņam nesu kaut kādus rakstus, ne es Koziolam nesu kaut kādus rakstus. Nu, jā, un, ja runā par kaut kādām ietekmēm, tad tas, kas bija, nu, kur es teiktu: jā, nu kaut kādā ziņā īpašnieki bīdīja savas intereses. Tā bija, protams, komentāru nodaļa. Mums bija ilgs strīds par to, vai Sandri Toču pieņemt darbā kā komentētāju, jo mums komentāru

nodaļā, man liekas, tajā laikā jau bija pieņemts Zanders. Tur bišķi mums pietrūka kadru. Un tad vienā dienā Koziols saka: “Nu, dāvai! Sandris Točs labs komentētājs! Redz, viņš tur ir kaut kāds. Nav darba! Vajadzētu viņu pieņemt!” Mēs, zinot, kaut kādā ziņā Sandra Toča politiskās simpātijas vai viņa tādu personīgo un privāto ideoloģiju, mēs, protams, ar Koziolu diskutējām, vai, piemēram, Sandris Točs, man šķiet, kaut kad bija izteicies par to, ka SASKAŅAI vajadzētu būt valdībā, ka kaut kādā ziņā, man liekas, nepateikšu precīzi, bet arī par to – dot vai nedot nepilsoņiem vēlēšanu tiesības. Kaut kādā ziņā mēs sajūtām viņu kā tādu, es teiktu tā prokrievisku. “Diena” līdz tam bija ļoti liberāla, ļoti uz Rietumiem orientēta avīze. Lielā mērā tā ideoloģija bija tāda, ka Krievija kā tāds ļoti uzmanīgs partneris. Man bija bažas par to, vai Sandris Točs ir īstajā vietā, ja viņš sāks paust kaut kādus savus uzskatus vai lasītāji to sapratīs, bet katrā ziņā, es teiktu, tas bija bišķi tāds uzspiests man, bet es teicu: “Nu labi! Mēs ņemam šo risku uz sevi!” Jo tajā laikā nodaļā strādāja Zanders, un es teicu: “Nu labi! Mēs mēģināsim kaut kādā ziņā, kaut kā nobalansēt tos viedokļus caur to komentāru nodaļu, ka nav tā, ka mēs tur laidīsim vienā virzienā visu!” Un tad, jā, Sandris Točs sāka strādāt. Tad parādījās arī Panteļejeva kungs, pret kuru kā darbinieku man ļoti laba attieksme bija, un man šķiet, ka viņš ļoti labi darīja savu darbu. Ar Toču mēs dažreiz pastrīdējāmies par ideoloģijām un tā tālāk, bet citādi, nu, tie ir tie notikumi, kur, es teiktu, ir kaut kāda bijusi tiešāka, netiešāka, sajustāka interese.”

A.Judins vaicā: “Kā jums šķiet, vai Roulendu ģimene – viņi bija īpašnieki vai vienkārši figurēja, lai palīdzētu citiem cilvēkiem iegūt varu?”

G.Bojārs sakidro: “Man liekas, gadus teju 10 strādāju kopā ar Sarmīti Ēlerti. “Dienā” es izaugu no žurnālista, tālāk es biju Foto nodaļas vadītājs, tālāk es biju numura redaktors un Pētniecības nodaļas vadītājs. Un tad bija kaut kāds gads vai pusotrs, kad par galveno redaktori atnāca Nellija Ločmele strādāt, kad es no “Dienas” aizgāju projām. Man bija viens privāts projekts un kaut kādā brīdī likās, ka “Diena”, tad, kad tā sāka zaudēt auditoriju, man likās, neiet pareizā virzienā. Ne tik daudz ideoloģiski, bet, nu, man likās, ka “Dienai” ir jāklūst tādai, vairāk jāraksta par sociāliem tematiem, par izglītību, par veselību, nu, patiesībā par to, par ko mēs šobrīd vairāk uztraucamies. Mums bija spēcīgi politiskie komentētāji, tas pats Aivars Ozoliņš, var teikt, tāds vai šāds, bet katrā ziņā “Diena”, man liekas, bija pārāk politiska avīze un par maz sociāli politiska avīze. Un tad es gadu nebiju, un tad notika tās pārmaiņas, jā. Tad notika pārmaiņas, tad atnāca Tralmaka kungs, kuru es iepriekš ļoti labi pazinu, jo viņš bija “Dienas” direktors. Kopā ar Sarmīti strādāja roku rokā. Manā uztverē ļoti progresīvs džeks. Nu un kas stāv aiz Tralmaka – vai tur bija Roulendi vai nebija Roulendi, bet tad sākās pārmaiņas “Dienā” par to, ka, redz, Nellija Ločmele ar kolēģiem pameta vispār šo avīzi. Un tad mums bija saruna ar Tralmaka kungu, viņš saka: “Nu, lai tā avīze iznāktu, es zinu, ka tu esi labs redaktors. Nāc atpakaļ strādāt!” Un tad es aizgāju atpakaļ uz “Dienu”, ne uzreiz kā galvenais redaktors, bet kā savas nodaļas vadītājs.” Un tajā brīdī tā mana sajūta, es atceros, ka Baiba Rulle, kas bija viena no “Dienas” žurnālistēm, teica: “Nu, ko tu te esi atnācis atpakaļ pie oligarhiem strādāt? Te Lembergs un tā tālāk!” Es saku: “Nu, tad, kad viņi parādīsies man, tad es par to runāšu!” Šobrīd man tajā brīdī, kad es atnācu un sāku vadīt savu nodaļu, man nebija nekādas sajūtas par oligarhiem. Protams, ap to visu tika runāts, ka Roulendi nav Roulendi, ka Tralmaks ir vienkārši kaut kāds, nu, fiktīvais investors un tā tālāk.”

A.Judins vaicā: “Bet kādā veidā atbrīvojās no tiem žurnālistiem, kas rakstīja varbūt citādāk, nekā gribēja tie patiesie īpašnieki? Kādā veidā tā atbrīvošana notika?”

G.Bojārs skaidro: “Tur bija tāds lielāks konteksts. Proti, “Diena”, ja nemaldos tad, kad es biju jau vēlāk galvenais redaktors, “Diena” mēnesī zaudēja aptuveni 50 tūkstošus eiro. Tas ir aptuveni, nu, rēķiniet, 600 tūkstoši gadā, jo auditorija bija kritusies, abonentu skaits bija krities, tie izdevumi bija grandiozi. Mums vēl bija lielā māja, kura bija jāapsaimnieko. Un treknajos gados patiesībā vēl plus visu citu grupu uzņēmumu izdevumi lielā mērā bija sarakstīti uz laikrakstu, jo laikraksts bija ļoti pelnošs, pusmiljonu gadā pelnīja. Un tad bija otrādāka situācija – mēs apmēram pusgada laikā zaudējām aptuveni 600 tūkstošus. Un, protams, ka no biznesa vadības viedokļa mēs kopā gan ar Salmiņa kungu, gan ar... nu, ar visiem valdes locekļiem, kas man tajā laikā bija, domājām, plānojām, kā samazināt šos zaudējumus. Un tur bija runa par cilvēku atlaišanu, un es teiktu, ka tur daļa no tā bija, es teiktu, objektīvi atlaižami cilvēki, nu, tādā ziņā, ka, piemēram, mums bija kaut kādi cilvēki uz pusslodzi, kas skaitījās uz uzņēmumu, bet mēs sapratām, ka mēs viņus tik daudz nenodarbinām, un tālāk. Un tad, protams, bija atsevišķi uzvārdi, es teiktu, kas man īsti nepatika, kas man likās laikrakstam vērtīgi, nu, piemēram, viena no tām bija Agnese Margēviča. Viena no tām bija Baiba Rulle. Agnesi Margēviču es īsti nezināju tāpēc, ka viņa līdz tam strādāja “Dienas Biznesā”. Un man bija iedots kaut kāds, patiesībā precīzāk, Personāla nodaļas vadītājam bija iedots saraksts ar kaut kādiem cilvēkiem, kas tā kā saraksts ar 15–20 cilvēkiem. Atceros miglaini, bet par kaut kādu sarakstu bija runa. Bet katrā ziņā es pats piedalījos arī plānošanā, kurus cilvēkus mēs paturam, kas mums ir svarīgi “Dienai” no attīstības, no redakcijas viedokļa, un kuri ir noīsināmi tāpēc, ka ir tas uzņēmums jāpadara mazāk zaudējumus nesošs. Un atceros diskusiju par Baibu Rulli. Man liekas, Baiba Rulle ir to cilvēku sarakstā, no kuriem gribēja tikt vaļā, bet es nevarētu teikt, ka kaut kādā veidā tas tika uzspiests, jo Baiba Rulle tajā “Dienā” viņa nebija štatā. Viņa bija tāda pusārštata, tāda nepilna laika darbiniece, kura atnesa rakstu, un tad mēs izvēlējamies – par šito mēs tagad publicējam. Bet Baiba Rulle katrā ziņā bija tā persona, jo viņa strādāja arī patiesībā tad, kad es nebiju galvenais redaktors, manā nodaļā un viņa bija tā, kas runāja, ka te ir Lemberga, nu, žurnālists ar lielu avotu bagāžu, un viņa vairāk vai mazāk norādīja, no kā te jāuzmanās, un tā tālāk. Un viņa pati, es teiktu, nejutās omulīgi tajā situācijā, viņa bišķiņ strādāja, nu arī tā, ka: “Nu, es te vēl paturēšos, bet varbūt es iešu projām.” Un tad mēs vienā brīdī, atceros, šķīrāmies, bet es nevarētu teikt, ka kāds, katrā ziņā man nebija neviens teicis, ka Baiba Rulle ir atlaižama. Es teiktu, ka Agnese, man šķiet, bija šajā sarakstā. Agnese Margēviča bija cilvēks, kas, es saku, rakstīja “Dienas Biznesam”, un, iespējams, kāds viņa bija saskatījis kaut kādas bažas par to, ka viņa tur pārāk pēta vai kaut ko tamlīdzīgi. Bet es viņu tik labi nepazinu, es arī viņas daiļradi tik labi nepazinu. Viņa nebija pilna laika darbiniece, līdz ar to mēs patiesībā tajā brīdī centāmies kaut kādā veidā tos pusslodzes darbiniekus tā kā kancelēt un jā, Agnese beidza darba attiecības ar “Dienu”.”

A.Judins vaicā: “Jūs stāstījāt par to, ka Koziols kādreiz, varbūt vairākas reizes, nezinu, izsauca un stāstīja, ka kaut kādas nepareizas publikācijas parādījās. Bet tā ir reakcija uz publikācijām. Bet vai bija arī tāda proaktīva darbība, proti, skaidri norādījumi, varbūt ne visai skaidri, bet ka par to nevajadzētu rakstīt, ka te ir tāds topiks, kam nevajadzētu pieskarties, nu tā, vienkārši, lai tādu rakstu nebūtu?”

G.Bojārs: “Nu īsti nē, jo, pirmkārt, tas redakcijas kolektīvs. Nu, mums, pirmkārt, man šķiet, ka mums tajā brīdī nebija arī īstas jaudas ķerties klāt kaut kādiem tematiem, kur mēs teiktu: par to tematu mēs varētu pārbaudīt kaut ko. Jo es atceros, pēdējais raksts, kur mēs, kas kaut kādā ziņā bija tāds klaji kaut ko parādošs, bija tā “Digitālgeita 2”, ko es pieminēju. Pēc tam man bija labi. Man bija Laura Dzērve, kas bija ļoti laba žurnāliste, kura rakstīja par veselības aprūpi, vēl kaut kādi un tā tālāk, bet mēs īsti šādus politiskus tematus, kur mēs varētu teikt, ka mēs tagad vot šite rokam un šite tagad mēs tūlīt, kāds mums varētu pateikt, ka tur nelieniet, ja, īsti nebija, un līdz ar to es nevaru pateikt, vai būtu kaut kāda, es nezinu, *čekings* uz to, vai tāds raksts iet cauri.”

A.Judins precizē: “Es nedomāju obligāti par kaut kādu dziļu analīzi, bet vienkārši – vai bija iespēja, piemēram, rakstīt kaut ko, lai apšaubītu, piemēram, kaut ko par Šleseru vai par Lembergu, atļauties uzdot jautājumus? Nav runa par to, ka dziļa analīze, teiksim, izpēte, bet vienkārši, vai nebija tabu, teiksim, vot šitiem cilvēkiem nevajadzētu pieskarties?”

G.Bojārs skaidro: “Man neviens nebija teicis. Koziols tieši otrādi, viņš teica: “Ja tur, ja tu domā, ka man tur Šlesers, ja Šlesers būs kaut ko noziedzies, tad mēs par to rakstīsim.” Es atceros, par cilvēkiem drīzāk bija jautājums, jo viena epizode, Koziols tas bija. Mēs pat netikāmies kabinetā, bet mēs kaut kādā ziņā bijām tur, tas konflikts bija aizgājis par to pašu Toču, man liekas, jo redakcija negribēja. Es biju tā kā pa vidu starp īpašniekiem, starp redakciju, un tad mēs ar Koziola kungu tikāmies tajā *Studio Wine*, kas ir pie viesnīcas “Latvija”, uz kafiju. Un tad es atceros, tāds interesants citāts no viņa puses bija, nu, ka tāda hokeja terminoloģija tika pielietota: ka jūs kaut kā gribat visu laiku, ka ir divu veidu treneri. Viena veida treneri, kas paši izvēlas spēlētājus, šajā gadījumā runājot par cilvēkiem, kas strādā, un tad viņš ar viņiem spēlē un veido komandu, un otrs variants ir, ka tu esi treneris un es tev iedodu cilvēkus, ar ko tu no tiem tu uztaisi labu komandu. Viņš teica, ka viņš pirmo modeli šeit nepieļauj, ka viņš ir tikai par otro modeli, tāpēc Sandra Toča kandidatūra – būs vai nebūs viņš komentētājs – tā nav mana teikšana. Re, kur tev komandas dalībnieks – spēlē ar viņu! Es teiktu, caur cilvēkiem tas vairāk tika, man liekas, ja mēs runājam par kaut kādām ietekmēm, bet Sandri es mazliet turēju zem tādas lupas. Es teiktu, viņa komentārus, ko viņš raksta, vienmēr pirms publicēšanas pārlasīju, bet lielākoties, ja mēs plānojām, ja tas bija kaut kāds komentārs par Krieviju, es to pārlasīju.”

A.Judins jautā, vai **G.Bojārs** lasījis U.Salmiņa blogu, uz ko **G.Bojārs** atbild apstiprinoši.

A.Judins vaicā: “Es nelūdzu no jums, teiksim, apstiprinājumu tam, ko viņš rakstīja, bet, lasot blogu, vai bija kaut kāda, piemēram, informācija, par kuru jūs varētu teikt: “Nē, tas neatbilst patiesībai!”?”

G.Bojārs: “Nē, nē. Es teiktu, ka tas blogs ir ļoti precīzs. Pat precīzs gan faktu līmenī, gan arī emociju līmenī. Nu, viņš bija valdes priekšsēdētājs, es biju nākamais cilvēks, ar kuru viņam vajadzēja runāt un veicināt uzņēmuma attīstību, un mēs ar viņu, jā, daudz es gāju runāt. Un tās emocijas, ko viņš apraksta, tās bija tās, par ko viņš ar mani dalījās, ka viņš ir te iecelts, nu, aptuveni viņam pateica: “Tev tur vajadzēs tikai tikt galā ar to uzņēmumu.” Viņš pat nezināja, bezmaz vai nenojauta, ka viņš tagad ir kaut

kādā ziņā politiski, ka viņam jābūda kaut kādas politiskās intereses. Un man viņš tajā brīdī atgādināja tādu, nu, viņš bija izmisis. Un es saku: viņš nespēja tikt galā ar to redakciju, viņš īsti nesaprata, kur viņš īsti ir nonācis. Un tas tajā blogā patiesībā arī bija. Es atceros, ka kaut vai tajā pašā rītā, kad es atlaidu Ancupovu, jo es to izdarīju bez viņa ziņas. Mēs ar Mārtiņu Nodeju pussešos no rīta ieradāmies redakcijā, sarakstījām norīkojumu, ka darba attiecības izbeidz, sagatavojām preses relīzi un palaidām. Un es aizrakstīju tajā rītā Salmiņam īsziņu: “Tiekamies kaut kādā kafejnīcā, es tev izstāstīšu, kas notiek.” Un kafejnīca bija ciet, mēs tikāmies pie Mūkusalas apļa mašīnā, jo tas *Maxima* centrs vēl tik agri bija ciet, kaut kādos, es nezinu, kaut kādos astoņos mēs tikāmies, un viņš atbrauca pie manis. Nu, es iekāpu viņa mašīnā, un pa radio “Skonto” vai pa kaut kādu citu radiostaciju skan, ka Bojārs ir atlaidis Ancupovu un tā tālāk. Man likās, ka viņam bija tādas acis, tādas, ka, man likās, ka viņam bija sajūta, ka es viņu tūlīt noduršu. Bez maz vai, ka viņš nesaprot, kas īsti notiek. Pa radio kaut ko stāsta par viņa uzņēmumu, ko viņš apsaimnieko tajā brīdī. Tā, kā tur tas notikums arī tajā blogā bija, nu, tā ieskicēts, un tā arī bija. Un man liekas, ka Salmiņš bija nonācis kaut kur ne tur. Bet es saprotu. Viņš man teica, man liekas, ka viņam bija kaut kādi draugi no tās Rīgas brīvostas – Maršāna kungs vai kaut kas tamlīdzīgs, caur to galu viņš, man liekas, bija ienācis iekšā.”

R.Jansons vaicā: “Sakiet, lūdzu, Bojāra kungs, kā jūs izskaidrojat, ka tieši jūs kļūvāt par “Dienas mediju” valdes vadītāju tobrīd?”

G.Bojārs skaidro: “Es esmu labs žurnālists, un es esmu labs redaktors, un kopš laikraksta “Diena” pastāvēšanas vienmēr esmu bijis ieinteresēts attīstīt presi. Un patiesībā es tajā brīdī, kad atgriezos “Dienā”, man bija palicis tāds, kaut kādā ziņā tad, kad Tralmaks mani aicināja: “Nāc atpakaļ strādāt, tev būs sava nodaļa!”, man bija joprojām kaut kādā ziņā tāda ambīcija izvilkt presi. Nu, Latvijā ir ļoti vāja prese pēc auditorijas un tā tālāk. Man likās, ka “Diena” ar visu to, ka tā bija ļoti spēcīgs medijs, kaut kādā ziņā bišķi ar to visu politisko šļuru, kas mums te ir bijusi, cilvēkiem mazināja interesi par presi, jo tur jau tikai par politiku raksta. Tur neraksta par svarīgiem izglītības jautājumiem. Man šķiet, ka šobrīd izglītības jautājumi tik svarīgi un tik samilzuši mums ir tāpēc, ka prese un žurnālisti kaut kādā brīdī nenostādāja, kā vajag. Un man bija tajā brīdī, kad es atgriezos, man bija ambīcija: beidzot mēs sāksim rakstīt par to, par ko patiesībā cilvēki interesējas, kas viņus uztrauc, kas ir svarīgi. Bet es arī uzreiz nekļuvu par galveno redaktoru. Man bija svarīga šī sava pētnieciskā nodaļa. Kaut kādā ziņā tas, ko es pašreiz daru tādā pētniecības laukā, tajā analītiskajā laukā, par tematiem, par izglītību, par veselību, par šiem tematiem. Man tas bija svarīgi un ir svarīgi. Un tāpēc es uz tādu ambīciju atgriezos. Un tad es sāku domāt jau tālāk, kā varam attīstīt to “Dienu”. Mana ideja bija izveidot digitālo televīziju, mēs sākām veidot ar “Dienas medijiem” tādu “Hugo” projektu, ko vēlāk, man šķiet, *Lattelecom* bišķi nospēra mums, kā šobrīd *Lattelecom* attīsta savu televīziju un tā tālāk. Bet man bija šī ambīcija. Tā ir žurnālistika, žurnālista interese par sabiedrību: dot sabiedrībai tos jautājumus, kas ir svarīgi. Un patiesībā galarezultātā no “Dienas” jau mani neviens neizmeta, un es domāju, ka tā mana interese tiešām attīstīt arī ļāva man tik ilgi palikt tajā galvenā redaktora amatā, tāpēc, es nezinu, tāpēc, ka tie cilvēki saka: “Jā, labs darbinieks, kāpēc viņš jāmet laukā?” Tas man ļāva palikt. Bet no “Dienas” jau es aizgāju pats, jo man vienā brīdī bija tāds jautājums. Es te gribu attīstīt kaut kādu avīzi, kaut kādu privāto biznesu, man nebija nekādu akciju, es biju vienkārši algotnis. Un tajā pašā laikā es sēžu uz čemodāniem, domājot, kurā brīdī viņi

mani izmetīs ārā. Un tad es domāju: “A nāfig man tas viss vajadzīgs?” Un tad es pateicu: “Nē, nu tad es eju labāk citur strādāt. Man nevajag tādu stresu.””

M.Šics vaicā: “Tātad, es sapratu, ir optimizācijas jautājumi, ko nosaka finansiālā situācija, tai skaitā droši vien krīzes un pēckrīzes iespējas pirkt, un kaut kas ir jādod tiem žurnālistiem vai optimālajam daudzumam saglabāšanai, lai viņi varētu izdzīvot. Bet saistībā ar to redakcionālo politiku, aizliegumiem un pašcenzūru. Faktiski man tas jautājums par Krieviju, par to attieksmi. Jo faktiski tas ir arī valsts politikas realizācijas vai pastāvošās varas politikas realizācijas. Vai tomēr tā ir liela autonomija? Es sapratu, ka ļoti korektām frāzēm noraksturoja, kas ir šī attieksme Krievijas virzienā, ciktāl un kā tā iet, kur tā šķīta redakcijai pārkāpjama. Un vai tas ir diktāts vai šajā sfērā citi mediji var strādāt pilnīgi citādi?”

G.Bojārs atbild: “Es atceros šīs sarunas ar Koziola kungu par to un tieši par tām ideoloģiskajām lietām: kur tur Krievija, kur atbalstīt nacionālos ražotājus. Nu labi! Viena sarkanā strīpa, kas bija Koziola kungam, kur mēs varējām strīdēties, nestrīdēties, tur mēs katrs bijām savā pozīcijā – tiešām par šiem homoseksuāliem jautājumiem. Viņš teica: “Mēs – nekādas legalizācijas!” Es esmu absolūti liberāls cilvēks. Es varu vienmēr pateikt, ka es šiem cilvēkiem dotu iespēju precēties. Bet tas ir cits. Tas ir tāds salīdzinoši mazs jautājums. Bet šie jautājumi – par tām ideoloģijām, tie Latvijā īsti kaut kādā brīdī mēs domājām: nu, vajag tagad novilkt robežas. Rakstīsim kaut kādu redakcijas memorandu, kur mēs varētu vienoties tā kā, nu, kaut kādā ziņā īpašnieks (Koziols jau bija īpašnieks) īpašnieks ar redakciju. Un tad, kad es sāku kaut kādā veidā mēs sākām diskutēt par šiem jautājumiem, tas ir, es teiktu, kaut kas līdzīgs kā jums tur politikā. Tajā brīdī, kad mēs sākām uzdot jautājumus – mēs gribam Lietuvā atomelektrostaciju vai negribam, kā interesēs tas būs, vai Latvijai tas būs labi vai nu enerģija – rodas daudz jautājumu, un tu īsti nezini: atbalstīt vai neatbalstīt? Kā ierakstīt memorandā, vai “Diena” ir par Ignalinas atomelektrostaciju? Nezinu. NATO Latvijā – tas ir labi, to vajag, tas ir drošības garants. Kā veidot attiecības ar Krieviju – draudzēties ar viņiem, nedraudzēties? Ko nozīmē – draudzēties? Ko nozīmē – nedraudzēties ar viņiem? Tajā laikā nebija iespējams. Tajā laikā nebija Ukrainas jautājums, kas kaut kādā ziņā, nu, kaut kā kardinalizēja situāciju. Ukrainas nebija, tajā laikā ar Krieviju bija tādas *so so* attiecības. Bija jautājums, protams, kas man kā liberālam cilvēkam īsti nav patīcis, – ka protežējam savējos uzņēmumus, savējos ražotājus. Jo “Diena”, es atceros no Sarmītes Ēlertes laikiem, vienmēr bija par konkurenci, tas galvenais mērķis, un vietējiem ražotājiem vajag spēt konkurēt arī ar ķīniešiem, ja vajag, un mūsu ražotājiem ir jābūt tik stipriem, ka nav obligāti viņiem kāds siltumnīcas efekts jārada. Tajā laikā, es teiktu, tāda kopējā Latvijas ideoloģija šajā ziņā mainījās – nu, par to, ka vajadzētu tā kā tos vietējos ražotājus atbalstīt. Arī tāda partija kā VIENOTĪBA tajā laikā nebija vairs tik... pie monolītus... šo, ka vajag. Mēs kaut ko centāmies tur spraut. Mēs neko nenospraudām, tāpēc, ka jautājumi nebija tik vienošmīgi. Tur nebija runa par to, ka vajag izstāties no NATO. Skaidrs, ka vajag būt NATO! Par Eiropas Savienību. Tagad Latvija ar to joprojām mokās, un mēs arī mocījāmies. Viens, ko es gan atceros, ja mēs runājam par naudām. Nu, tā bija, tajā brīdī, kad atnāca Koziols, viņš teica: “Man nav, ar ko jums maksāt naudu, nu, algas.” Un tad viņš teica: “Man jāzvana uz *airBaltic* Flikam, lai viņš mums ieskaita 50 tūkstošus kā avansu par reklāmas līgumu.” Tas bija tā. Es sapratu, ka tur viss notika, tas darījums: algas izmaksāja laikā. Bet ar to visu man nebija nekādas norādes par to, kā man jāraksta par *airBaltic*. Jo, es atceros, bija viens

“Dienas” vāks, kur mēs teicām: kurš mums var pārnest, ka mēs esam neatkarīga prese. Tāpēc ka bija “Dienas” vāks, kur apakšā bija *airBaltic* reklāma – lidojumi, lēti lidojumi uz Romu un tā tālāk, un “Dienas” ievadraksts, centrālais raksts par to, ka *airBaltic* draud bankrots. Draud bankrots – tas nav *PR* raksts!

I.Pimenovs vaicā: “Sava stāsta pašā sākumā jūs sacījāt tādu frāzi: “Lembergs pieskatīja avīzi.” Jūs pēc tam precizējāt tādas detaļas varbūt. Bet jūs varat kaut ko piebilst, ko tas nozīmē – šī frāze?”

G.Bojārs atbild: “Nē, nevaru. Ja man būtu fakti, nu, piemēram, par šādām sajūtām, tad es droši vien tos faktus jau būtu izklāstījis blogos, neblogos, kaut kur citur. Es varu vilkt kaut kādas paralēles – cilvēkus, aizkulišu sarunas, kādus fona izteikumus. Tas ir tāds sajūtu līmenis. Tā ka Lemberga kungs droši, klausoties šo te, var nekādas vēstulītes man nerakstīt. Nē, Lembergs nesoļoja pa “Dienas” redakciju, tā nebija. Bet katrā ziņā man šķiet, ka tas, kas tur notika, – es nezinu, cik lielā mērā jūs skatāties uz Rīgas tirdzniecības ostas īpašniekiem, jo tad tas, kas notika ar “Dienu”. Es saprotu, ka Rīgas tirdzniecības ostā šiem kungiem bija daļas, un man dažkārt radās arī no Koziola teiktā, ka viņi īsti pat nezina, cik kuram tās daļas ir, ka ir bijušas kaut kādas mutiskas vienošanās, ofšoru vienošanās. Un es atceros, es teicu: “Nu, dāvi, ja tu esi tik drosmīgs un ja tu tiešām esi vienīgais īpašnieks, pārpērc visus 49 procentus!” Viņam piederēja 51 procents. Viņš teica: “Es jau labprāt pārpirktu, tikai nezinu, no kā pirkt.” Nu, tādā ziņā, ka tās ofšoru shēmas bija tā samudžinātas aiz tās “Dienas”, ka viņi paši īsti, man radās no Koziola, ka viņš īsti nezināja, kā nopirkt, lai viņu pēc tam kaut kādā veidā neuzmet. Vai viņš gribēja patiešām pirkt vai tas bija kaut kāds *PR* pret mani, to es nezinu.”

I.Sudraba vaicā: “Mums komisijas uzdevums ir atbildēt uz šo jautājumu, arī par kriminālprocesā veikto izmeklēšanu, kur viens no virzieniem bija par iespēju ietekmēt medijus. Tad, savelkot kopā jūsu šodienas stāstu, vai jūs varat apgalvot vai – otrādi! – nevarat apgalvot, ka tās sarunas, kas notika un ir publicētas oligarhu izpildījumā, ka ir bijusi iespēja ietekmēt medijus?”

G.Bojārs atbild: “Jā, viennozīmīgi. Viennozīmīgi! Un, ticiet man, tā ir šo kungu, nu, es esmu žurnālistikā jau 20 gadus aptuveni. Zinot arī visus iepriekšējos konfliktus – Sarmīte Ēlerte, Lembergs. Šķēle, Ventpils, no deviņdesmito gadu vidus visi šie grupējumi saķeras. Tas ir veids, kā mūsu valstī risina jautājumus. Es teiktu, ka ar “Dienu” drīzāk iznāca tā, ka, man liekas, kaut kur šo citātu jau teicu, man šķiet, ka lielā mērā šie kungi gribēja (it sevišķi Lemberga personā, man liekas), ka tas tāds atbērbības projekts, ka ilgu laiku bija Sarmīte Ēlerte, kas liberālā ideoloģija, visādi pret Lembergu jau bija sarosināti kriminālprocesi un tā tālāk. Bija bilde, kur viņš ar rokdzelžiem – Lemberga kungs. Un tad radās vienā brīdī iespēja – tajā brīdī, kad “Diena” cieta un “Dienas” koncerns bija absolūtos mīnusus, jautājums: kā izvilkt šo uzņēmumu? Tad radās iespējas šo avīzi nopirkt. Pirmkārt, dabūt kaut kādu ideoloģiju. Otrkārt, *izfurēt* laukā. Tas bija tas, tā doma. Bet rezultātā ne īsti sanāca. Un vēl pelnīt ar to avīzi. Īsti nesanāca nekas: ne izkvēpināja kaut ko tur. Nu, norāva tās Blumberga gleznas Ancupovs. Blumbergs bija Sarmītes Ēlertes tuvs draugs. Viņš bija gleznojis “Dienas” telpām dizainu. Tur bija tādas gleznas un tā tālāk. Tās vajag noraut. Nu, norāva. Bet tie cilvēki jau, tad tur vajadzēja atlaist visus, ja tu gribēji nomainīt to ideoloģiju. Es teiktu, ka tā bija tāda maza, aizvainota puisēja rīcība. Katrā ziņā šo

kungu izpildījumā nepārdomāta. Ne viņi īsti saprot, ko ar tiem medijiem darīt, ne viņi īsti ar kādu mediju dzīvē reiz ir nopelnījuši naudu. “Neatkarīgā Rīta Avīze” kā sēž mīnusus, tā sēž mīnusus. Tie mēģinājumi kaut kādi taisīt, tagad mēs būsim “preses karaļi” nu, nē! Tu jau to nevari darīt, ja tu visu laiku sēdies, centies izvairīties. Tev jāzīmē ofšori, lai tevi nepieķer, un tā. Nu nē, nesanāk! Nu nav, es saku, tīri biznesi. Lūdzu – Santa Anča: esmu “Santas” grupas īpašniece, man viss ir kārtībā, un tajā brīdī es esmu “mediju karaliene”, jā. A šis viss bija tā nožēlojami.”

I.Sudraba precizē: “Tad faktiski tas saturiskais izpildījums bija tāds, par kuru jūs uzskatāt, ka ar sabiedrības viedokli nebija iespējams manipulēt. Rakstījāt to, ko jūs uzskatījāt par svarīgu, aktuālu un bez kaut kādiem ierobežojumiem un paskaidrojumiem.”

G.Bojārs atbild: “Jā! Jā! Jā! Un tāpēc lielā mērā tur tās valdes arī rotēja, jo katrs domāja, ka šitie kaut ko nevar, tagad mēs tur nākamus ieliksīm. Tad viņi tur, es domāju, savā starpā dusmojās, kurš ko vairāk var. Es nemaz nešaubos, ka viņi savā starpā plēsās par to, kuram kādas tur intereses ir. Rezultātā tur nekā nav.”

A.Judins: “Jā! Man ir viens papildinājums. Neplānoju jautāt, bet Sudrabas kundze pavaicāja, vai bija iespēja manipulēt. Un es gribu tieši izslēgt situāciju, ka galaziņojumā, atsaucoties uz jūsu vārdiem, būs teikts, ka manipulācijas nenotika. Mans jautājums ir tāds: vai bija mēģinājumi, vai bija vēlme manipulēt? Jo, cik tas bija veiksmīgi, tas ir viens stāsts, bet vai viņi gribēja manipulēt ar sabiedrības viedokli?”

G.Bojārs atbild: “Jo, es saku, man liekas, ar šo laikraksta iegādi, pirmkārt, jau tas bija mēģinājums pagriezt un izslaucīt. Tā ir viena milzīga manipulācija, ka tu pērc kaut kādu domu nesēju. Otrs. Atsevišķu personāžu iespējamo izslēgšanu no laikraksta. Bet centieni bija. Es teiktu, ka šajā gadījumā nostrādāja ļoti labi redakcijas kolektīvs, kas stāvēja aiz manis, jā. Redakcijas kolektīvs neļāva tā viegli viņus pārveidot un pārmainīt.”

I.Sudraba jautā: “Skaidrs, ka ir jāsavieno divas lietas – pērk biznesu, biznesam ir jāpelna. Vai šajā jomā izdevās sakārtot uzņēmumu tādā veidā, ka zaudējumi mazinās?”

G.Bojārs atbild: “Nē! Nē! Un, nē, zaudējumus mazināt izdevās. Es nezinu, kādi šobrīd ir “Dienas” rādītāji. Ja tu turi tikai avīzi, tad ilgtermiņā mūsdienu apstākļos tā nesīs zaudējumus. Tev ir jārada papildu biznesi, jārada, es nezinu, kaut vai grāmatu izdevniecība. Mums bija tipogrāfija. Mēs centāmies attīstīt visādas interneta platformas. Aplikācijas telefonā taisījām un tā tālāk, ar domu, ka šie sektori pelnīs un tad mēs varam izdot to, es nezinu, avīzi, kuru lasa 10 tūkstoši, kas, iespējams, ir viedokļa nesējs. Nevienš tajā biznesā īsti ieguldīt negribēja, tajos blakus biznesos. Un tad vienkārši grieza, grieza, grieza, grieza, un šodien es nezinu, vai “Diena” vispār spēj kaut ko uzrakstīt vairāk nekā aģentūra LETA.”

I.Sudraba vaicā: “Un vēlreiz, atsaucoties uz to, ko jūs teicāt, ka iegāde bija vairāk tā kā tāda atriebība. Vai jūs redzējāt arī tajā brīdī, kad jūs sākat tur strādāt, ka tur ir kaut kāda skaidra attīstības vīzija?”

G.Bojārs atbild: “Nu tur tā lieta. Un tāpēc, nu, bija arī šī atbilde uz Jansona kunga jautājumu. Tāpēc es tur biju, tāpēc es tur paliku un tāpēc mani īsti neviens ārā nemeta. Tāpēc, ka es biju cilvēks, kas gribēja attīstīt šo avīzi. Es teiktu, tādā sabiedrības vārdā, un piedāvāja kaut kādus attīstības scenārijus. Un tāpēc viņiem, no vienas puses, es, iespējams, nebiju pats labākais, pats ērtākais cilvēks, bet vismaz bija viens, kas domā par to avīzi.”

A.Borovkovs: “Man viens precizējošs jautājums, kas varētu komisijai būt svarīgi. Saki, lūdzu, vai tu biji aicināts uz pratināšanām izmeklēšanas gaitā vai arī uz tikšanos?”

G.Bojārs: “Nē.”

M.Šics vaicā: “Ļoti neliels jautājums, varbūt iepriekš pasakot, ka lielas naudas, viegli dabūtas naudas īpašnieki var būt nelieli profesionāļi. Tā kā kāršu spēlmaņi. “Diena”, cik es atceros un sapratu, pirms tās iegādes vai īpašnieku maiņas bija samērā labi pelnošs uzņēmums. Vai varēja būt tā, ka nezinot, kas tur iekšā vispār notiek, vienkārši šīs peļņas dēļ, nesaprotot, cik grūti tā nāk un cik daudz jāiegulda, ir šādi pirkumi?”

G.Bojārs skaidro: “Domāju, ka nē, ka tā situācija bija gana skaidra, jo tas “Dienas”, tā 25 gadu vēsture jau īsumā ir tāda, ka, nu, Tautas fronte un tā tālāk, un tad “Diena” pelnīja, pats laikraksts “Diena” pelnīja aptuveni pusmiljonu gadā latos. Un tā bija diezgan regulāri. Man šķiet, ka tā bija tāda peļņas norma, kuru vajadzēja sasniegt. Plus vēl bija tipogrāfija “Mūkusalā”, kas pelnīja vēl vairāk naudas. Un kas notika tajā brīdī? Tad sākās. Pirmām kārtām avīzes kā tādas auditorija krīt, peļņa mazinās, sākas zaudējumi. “Diena” neiegāja interneta biznesā, ļoti spēcīgi iegāja, bet par agru. Pēc tam aizgāja priekšā “Delfi”, *TVNET*, “Apollo”. “Diena” nebija ieņēmusi šo nišu, ko normāls, piemēram, Lietuvā, Igaunijā ieņēma nišu un tādā veidā kompensēja zaudējumus, kurus rada drukātie mediji. Un tad vēl krīze, jā. 2008.gadā krīze, “Diena”, laikraksts “Diena” ir totālos mīņusos. Es saku, tie zaudējumi aptuveni 600 tūkstoši gadā – milzīga nauda! Vienīgais, kas tur vēl dēja kaut kādas zelta oliņas, bija tipogrāfija. Un tad vienā brīdī pateica: “Nē!” Tā tipogrāfija. “Priekš kam to avīzi nest? Jo vienu brīdi fonā izskanēja kaut kādi, man liekas, Ancupovam vai kam plāni: dāvai, apvienojam “Dienu” ar “Neatkarīgo”. Nu tas var būt, *why not?* Un samazinām izdevumus tādā veidā. Bet tipogrāfija jau, man liekas, tagad viņi sadalīja, man liekas, kaut ko pārdeva. Ā, un pirmais, man liekas, kā viņi kaut kādā ziņā finansēja to pirkumu, es nezinu pirkuma detaļas, tikai šobrīd varu minēt. Bija veikalu tīkls “Duni”, ko savulaik izveidoja “Diena” kā tādu. Un tas arī bija samērā ejošs. Tas vēl kaut kādus tur, sveces pārdodot un salvetes, kaut ko pelnīja, un tas bija, pārdeva to “Duni” un tad ieguva kaut kādu naudu, par ko vispār vilkt to. Tā ka es domāju – nē! Un Lemberga kungs, ja mēs zinām visas tās “Neatkarīgās Rīta Avīzes”. Nu, Lemberga kungs zina, ka avīzes īsti nepelna mūsu valstī, jā.”

A.Judins vaicā: “Ko viņš var zināt? Viņš visu laiku stāsta, ka viņam nekas nepieder. Jūs domājat, ka viņam ir saikne ar “Mediju namu”?”

G.Bojārs: “Jā, es tā domāju.”

I.Sudraba pateicas **G.Bojāram**, slēdz dienas kārtības otro jautājumu un atsāk darba kārtības pirmā jautājuma “Pirmstiesas kriminālprocesā Nr.16870000911 iesaistīto personu uzklaušanās” izskatīšanu, dod vārdu **J.Straumem**.

J.Straume: “Jā, paldies! Es domāju, ka es neaizkavēšu jūsu dārgo laiku ar saviem apsvērumiem par šobrīd notiekošo šajā visā saistībā, bet tikai pieminēšu to, ka esmu liecinieka statusā sniedzis liecības Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojā saistībā ar šo kriminālprocesu. Un man būtībā nekas nav piebilstams. Tā ka es varu uzklaut jautājumus.”

A.Judīns: “Jā! Es arī izlasīju. Paldies, ka jūs atnācāt. Es izlasīju liecības un, atklāti sakot, nevarēju saprast, kāpēc komisijas kolēģi uzskatīja, ka Straumes kungam ir jābūt šeit, jo viņš liecināja un liecības ir pieejamas, un katram no jums bija iespēja tās izlasīt. Bet es atļaušos vienu jautājumu tomēr uzdot. Es sapratu, ka Šlesera kungs, lūdzot, lai jūs atbalstītu Ameriku, teica, ka jūsu tāds atbalsts tiks novērtēts. Kuri bija tie? Kas tie par cilvēkiem vai organizācijām kas, teiksim, bija gatavi novērtēt jūsu balsošanu? Jo principā, nu, tas saprotams, ka jums ir solīts, ka to neaizmirsīs. Un tā tad – kurš neaizmirsīs?”

J.Straume skaidro: “Man ir grūti pateikt, ko tajā brīdī domāja Šlesera kungs, bet katrā ziņā es jau Rīgas brīvostas valdē esmu bijis, nu, kādus trīs gadus gan kā Ekonomikas ministrijas pārstāvis, gan kā Satiksmes ministrijas pārstāvis. Un šādi lēmumi – gan par personālijām, gan par konkrētām pozīcijām – jebkuras ministrijas pārstāvim ir jāsaskaņo ar atbildīgo ministru, un, protams, mēs to saskaņojām arī ar partijas vadību tajā laikā, to nav ko slēpt. Tā ka man neviens nelika balsot vai nebalsot. Es runāju ar toreizējo satiksmes ministru, viņš deva man brīvas rokas. Pirms tam, būdams brīvostas valdē un vienkārši redzot to, kā brīvostas darbu ietekmē reglamentējošā likumdošana, es jau vienreiz saskāros ar tādu interesantu politikas spēlēšanu tad, kad Šleseru kā vicemēru, Rīgas domes vicemēru, iebalvoja brīvostas valdes priekšsēdētāja amatā, ka praktiski veidojās situācija – četri pārstāvji pārstāv ministrijas, četri pārstāvji pārstāv Rīgu, Rīgas domi. Un, ja četri paliek pret četriem, tad praktiski darbs savā ziņā ir paralizēts. Tas bija mans arguments gan ekonomikas ministram, ja nemaldos, tai laikā Stroda kungam, ka es balsoju par Šleseru kā brīvostas valdes priekšsēdētāju, gan līdzīgs arguments man bija Gerharda kungam, kad es balsoju par Ameriku kā brīvostas priekšsēdētāju.”

I.Sudraba norāda: “Es tikai pateikšu vienu repliku, pirms dodu vārdu. Es uzklautu katra komisijas locekļa iniciatīvu ar lūgumu uzaicināt uz komisijas sēdēm, un Mārtiņš Šics man lūdza uzaicināt uz komisijas sēdi Jāni Straumi, tāpēc, lūdzu, vārds Mārtiņam Šicam.”

M.Šics: “Jā, Straumes kungs, tā tad es šo laiku ļoti labi atceros, strādājot opozīcijā Rīgas domē. Un tas, kas notika ar, mūsaprāt, ļoti negodīgu un aizmugurisku, un arī klātneesošu balsojumu, kā nokļuva Amerika kungs, kura autoritāte Latvijā nav liela, diemžēl vai par laimi, es nezinu, kā viņš nonāca šajā amatā. Man radās jautājums: kā šajos amatos, tai skaitā arī jūs – vai kā kolēģis ārsts, un pēc kādiem principiem izvēlas un kādām prasībām šos cilvēkus valdēs, vai tā tiešām ir tikai politiskā pārstāvība, jo tā biežā rotācija un valdību maiņas nevar risināt kaut ko prātīgu un sakarīgu lēmumu pieņemšanu, un, kā ir izteicies arī savulaik Loginova kungs: es to valdi loku, kā gribu,

jo viņi tik un tā neko nejēdz, tikai naudu saņem. Varbūt skarbi teikts, bet man gribētos arī šo saprast – cik nopietni un kādā veidā caur politisko pārstāvību valdību pārstāv šie pārstāvji un ar kādām kvalifikācijām būtu profesionāļi?”

J.Straume atbild: “Es domāju, tajā laikā, kad es biju brīvostas valdē, šis profesionālisma kritērijs bija vairāk balstīts uz politisko ietekmi, to es atzīstu. Šobrīd varbūt tā situācija profesionālisma virzienā ir mainījusies pozitīvi. Bet, kas attiecas uz Ameriku kungu, tad es jau teicu, es jau diezgan tomēr labi. Vairākus gadus biju brīvostas valdē, nevarētu man pārmest, ka es neko nesaprotu no administratīviem jautājumiem. Un es teikšu tā, ka Amerikas kungs sevi bija parādījis brīvostas valdē kā, nebūdamas priekšsēdētājs, kā loceklis, kā ļoti kompetentu cilvēku. Kas attiecas uz Loginovu. Protams, ka viņš ir tāds ļoti atraktīvs personāžs. Viņš var teikt daudz ko, ka viņš visus loka vai neloka, bet viņš savā reālajā darbībā sevi parādīja kā ļoti koleģiālu, un, ja viņš arī runāja pretim valdes locekļiem, tad tie bija profesionāli argumentēti viedokļi.”

M.Šics: “Bet tas neizpaužas caur otru parādību kā valdes lojalitāte Loginovam, kur faktiski dažādu pārkāpumu, tai skaitā ļoti nozīmīgu, ko konstatējusi Valsts kontrole, un zināmā mērā teikšana tomēr ir valdes priekšsēdētājam un viņa vērtību skalai arī šajos jautājumos.”

J.Straume skaidro: “Es domāju, ka tā vērtību skala attiecībā uz Loginovu bija tieši tāda, ka viņš tika uzskatīts par profesionāli, kuru nevajag mainīt.”

M.Šics: “Mans nākamais jautājums bija kontekstā ar balsojuma brīvo izvēli. Faktiski šie ir ļoti nopietni robežjautājumi, robežbalsojumi. Jūs pat pirms tās izbraukuma sēdes uz Tallinu, kura nebija iepriekš pat, manuprāt, izziņota Rīgas domei kā šī uzņēmuma pārstāvei, atradāties Latvijā. Faktiski kas ieviesa šos mobilo telefonu balsojumus?”

J.Straume skaidro: “Pirmkārt, es neatrados Latvijā. Šāda prakse, cik es zinu, es par to konsultējos ar toreizējo brīvostas Juridiskā dienesta vadītāju Supes kungu, šāda prakse tiek pielietota, un tas nebija pirmais gadījums, tā ka es tur nesaskatu neko nelikumīgu.”

M.Šics: “Nē, es neko arī nesaku, tādēļ jautājums. Un varbūt pēdējais. Tātad jūsu pienākumu pildīšanai kā valdības pārstāvja pienākumu pildīšanai valdē, jūs bijāt divas ministrijas, pamatā Ekonomikas ministrijas un pēc tam Satiksmes ministrijas. Vai jūs saņēmtāt un arī citi locekļi saņēma kaut kādus ministru uzdevumus un principus, un pieejas? Un vai ministri vadās pēc konkrētiem vai centrāliem Ministru kabineta norādījumiem? Vai jums kā politiskai amatpersonai nav uzticēta ļoti liela brīvība, faktiski neredzot varbūt kopējo lauku?”

J.Straume: “Es nezinu, nevaru atbildēt par citiem valdes locekļiem tai laikā, bet mana pieredze bija tāda, ka es katrus trīs mēnešus, katru ceturksni sniedzu rakstisku atskaiti par to, par tiem lēmumiem, kas ir pieņemti brīvostas valdē. Tas ir punkts viens. Punkts divi. Man ir bijuši divi gadījumi šo triju gadu laikā, kad mans viedoklis par pieņemamo lēmumu brīvostas valdē nesakrita ar ministrijas viedokli, un es šajos divos gadījumos, protams, pakļāvos ministrijas viedoklim.”

I.Sudraba pateicas **J.Straumem**, slēdz dienas kārtības pirmo jautājumu un informē: “Tad viens no jautājumiem, par ko es vēlējos jūs informēt, ka Aivars Lembergs informē par savām iespējām atnākt uz komisijas sēdi. Tas nozīmē, ka tas ir laiks, kad Rīgas apgabaltiesā nenotiek tiesas sēdes. Viņš piedāvāja, ka tas var būt 2., 3. vai 4.janvāris. No 8.janvāra viņš kaut kādu laiku valstī nebūs. Man ir aicinājums apdomāt, vai komisija ir gatava strādāt 2., 3. vai 4.janvārī.”

Un, ja mēs varam vienoties uzreiz, par kuru no šiem datumiem. 2.janvāris ir otrdiena, 3.janvāris – trešdiena, 4.janvāris ir ceturtdiena.

Komisijas locekļi norāda, ka vislabāk būtu 4.janvārī.

I.Sudraba: “4.janvārī, tad es attiecīgi oficiāli arī uzaicināšu uz 4.janvāri. Jā, un nākamajā komisijas sēdē tāpat, kā es izsūtīju to grafiku, ņemot vērā personas, kuras bija vēlme uzklaut komisijas sēdē, un, saskaņojot atkal attiecīgi ar uzaicināto personu iespējām piedalīties komisijas sēdē, tad nākamajā sēdē ir uzaicināts Valdis Zatlers, Dainis Liepiņš un Jānis Dūklavs.”

A.Judins: “Jā. Man ir cits jautājums. Es gribu ierosināt vēl viena cilvēka uzaicināšanu uz sēdi, jā, un jāpadomā, kurā laikā mēs to varam darīt. Principā varbūt tā saruna nebūs ļoti ilga, kādas 20 minūtes, es domāju, mēs varēsim, nu, vismaz man nav tik daudz jautājumu. Tas ir bijušais Drošības policijas priekšnieka vietnieks Pretterorisma centra vadītājs Juris Leitietis.”

M.Šics apņemas sazināties ar J.Leitieti par dalību komisijas sēdē.

M.Šics: “Tāpat ļoti loģisks bija jautājums par tām koordinātām. Šajā konkrētajā gadījumā Leitieša kunga koordinātas man visas ir, jo mēs esam sadarbības partneri ilgus gadus. Bet saistībā ar mūsu uzaicināmo es gribu visiem darīt zināmu, ka Latvijā, un tur jādoma arī par citiem gadījumiem, nav sakārtota sistēma, kādā veidā mēs vispār varam iegūt informāciju par šiem cilvēkiem, tai skaitā par viņu tālruniem vai mājas adresēm. Nav legālas formas, kā oficiāli mēs to varētu dabūt. Reģistrā iedod tikai uzvārdu un vārdu, teiksim. Viņi nedod tālruni.”

A.Judins norāda: “Bet es domāju, ka to var viegli risināt. Var sastādīt to vēstuli un tad palūgt mūsu konsultantus aizbraukt uz turieni, vienā dienā, tieši uzrādot to vēstuli, saņemt informāciju par adresi, kur cilvēks reģistrēts. Tas ir izdarāms, bet, protams, ka optimizācija šeit ir iespējama.”

M.Šics skaidro: “Jo es domāju arī kontekstā ar to, kur arī vadītāja laikam paziņoja, ka, piemēram, Bertoltu Fliku neizdodas sadzīt rokā, lai vēl uz Vāciju rakstīt vēstuli par saskaņojamiem datumiem, tad viņš rakstīs atpakaļ, mēs komisija sen būsīm beiguši.”

A.Judins norāda: “Es tā domāju, ka problēma nav tik liela. Latvijas iedzīvotājam vismaz, ir deklarētā adrese. Uz deklarēto adresi sūta vēstuli, un, ja kāds neatnāk uz komisijas sēdi pēc aicinājuma, nu, tad jau pieslēdzas policija un palīdz cilvēkam atrast ceļu uz Saeimu. Ja jūs pirms sēdes man pajautātu, es jums varētu to pastāstīt.”

I.Sudraba papildina: “Jā, tad noslēgumā es vēl arī informēju, ka Bertolts Fliks tiešām nav sasniedzams, un viņu nespēj sasniegt arī mūsu tiesībsargājošās institūcijas, un arī Ivo Zonne – viņš atradīsies ārpus valsts vairākus mēnešus.”

I.Sudraba pateicas visiem uz slēdz sēdi.

Komisijas locekļi vienojas:

1. Nākamo sēdi rīkot 4.decembrī. Uz sēdi uzaicināts Valdis Zatlers, Jānis Dūklavs un Dainis Liepiņš

Komisijas priekšsēdētāja

Inguna Sudraba

Komisijas sekretārs

Mārtiņš Šics